

LIETUVIŲ KALBA (GIMTOJI)

Teksto suvokimo vertinimo instrukcija

2011 m. valstybinis brandos egzaminas (pagrindinė sesija)

VERTINIMO TVARKA

Bendrosios nuostatos

- Tikrindami darbus, vertintojai vadovaujasi vertinimo instrukcija.
- Kiekvienas darbas įvertinamas ne mažiau kaip du kartus. Viename darbe vertintojai rašo skirtingų spalvų rašikliais.
- Vertinimo lape taškai įrašomi juodu rašikliu atitinkamuose langeliuose. Skaičiai turi būti parašyti įskaitomai ir aiškiai. Suklydus reikia imti naują vertinimo lapą.
- Jei vertinimo metu vertintojas darbe pamato žymę, leidžiančią identifikuoti kandidatą (pvz., parašyta pavardė ar mokykla), darbo toliau nevertina, bet perduoda vyresniajam vertintojui.
- Iškilus vertinimo problemoms, galutinį sprendimą priima vyresnysis vertintojas.
- TEKSTO SUVOKIMO UŽDUOTIES atsakymuose raiškos ir raštingumo klaidos nevertinamos.

Vertinimo eiga

1. Kiekvieną vertinimo dieną vertintojas gauna kandidatų darbus, vertinimo lapus, dienos lapą ir lipdukų lapą.
2. Prieš pradėdamas dirbti vertintojas pirmiausia DIENOS LAPE užrašo savo ID numerį, datą ir pavardę. Po to viršutinį LIPDUKŲ LAPO KODĄ užklijuoja ant DIENOS LAPO, o lipdukų lape viršutiniame dešiniame kampe užrašo savo pavardę ir ID (kaip ir dienos lape). Pradėdamas tikrinti darbą vertintojas klijuoja lipduką ant kandidato darbo nurodytoje titulinio lapo vietoje ir tos pačios poros lipduką – ant vertinimo lapo. Sugadinęs kurį nors lipduką, vertintojas ima naują kodų lipdukų porą ir klijuoja ant jau priklijuoto kodo viršaus.
3. VERTINIMO LAPE nurodo, kelintą kartą vertinamas darbas: laukelyje VERTINIMAS pažymi (ženklų ✖) atitinkamą langelį – 1 ar 2 (1 – darbas vertinamas pirmą kartą, 2 – antrą kartą). Langeliai 3 ir K skirti vyresniajam vertintojui.
4. Taškus vertintojai įrašo darbe tam skirtuose laukeliuose ir vertinimo lape.
5. Įvertinti darbai atskiriami nuo vertinimo lapų. Ir darbai, ir vertinimo lapai perduodami vyresniajam vertintojui. Vertinimo metu kandidatų grupės darbai negali būti sumaišomi su kitos grupės darbais.
6. Jei pirmojo ir antrojo vertintojo parašyti įvertinimai **skiriasi ne daugiau kaip 2 taškais**, trečiasis vertintojas gali nevertinti šio kandidato darbo, o į trečiajam vertintojui skirtą grafą galutinį taškų skaičių įrašo antrasis vertintojas pagal II vertintojo parašytą įvertinimą. Trečiasis lipdukas į III vertintojui skirtą vietą (3) nėra klijuojamas ir III vertinimo lapas nėra pildomas.
7. Jei pirmojo ir antrojo vertintojo parašyti įvertinimai **skiriasi daugiau kaip 2 taškais**, kandidato darbą įvertina III vertintojas. III vertintojas pildo atskirą vertinimo lapą, pažymėdamas, kad tai yra trečiasis vertinimas, ir klijuoja atskirą vertintojo lipduką į III vertintojui skirtą vietą.

Linkime sėkmės!

Kl. Nr.	Galimi atsakymai*	Aspektai	Taškai
1.	Apie paaukotą meninį talentą. / Galėjęs būti visada mylimu menininku, V. Kudirka pasirinko būti piliečiu. / Galimybę tapti populiariam, pripažintam.	Teisingai įvardyta <i>auka</i> .	1
		Atsakyta neteisingai. Neatsakyta.	0
2.	Piliety ir patriotas prisimenamas tik tada, kai tautai jo reikia, o paskui pamiršamas. Menininkas šlovinamas visada. / Pasiuokojimas tėvynei negarantuoja šlovės kaip menininko.	Paaškinta, kaip vertinama piliečio, patrioto ir meninko situacija (priešprieša).	2
		Paaškinta, kaip vertinama piliečio, patrioto arba meninko situacija. / Bandant aiškinti įvardyta <i>patrioto ir meninko</i> situacija.	1
		Atsakyta neteisingai. Neatsakyta.	0
3.	Anksčiau norėjome būti nuoširdūs, bet negalėjome kalbėti to, ką norime apie V. Kudirką (1 taškas). Dabar galime būti nuoširdūs, bet tokie nesame. (1 taškas) / Vadinamosios taurios emocijos, galvojant apie V. Kudirką, dabar galimos, bet būtų nenuoširdžios (1 taškas), o anksčiau turėjo būti slegiamos, nors ir nuoširdžios (1 taškas).	Įvardyti <i>norai</i> ir <i>galimybės</i> anksčiau (sovietmečiu <i>draudžiama, bet nuoširdu</i>) ir šiandien (<i>nedraudžiama, bet nenuoširdu</i>). Prieštaravimas įvardytas remiantis tuo pačiu loginiu pagrindu.	2
		Įvardyti <i>norai</i> ir <i>galimybės</i> arba anksčiau, arba šiandien. / Įvardyti <i>arba norai</i> , arba <i>galimybės</i> anksčiau ir šiandien.	1
		Atsakyta neteisingai. Neatsakyta.	0
4.	1) Kudirka rašė apie laisvę, siekį ginti lietuvių (atskleidė rusų imperijos nutautinimo politiką). / Visuomenės ydos buvo panašios V. Kudirkos gyvenamuoju ir sovietmečio laikotarpiams. 2) Kalbėjo tiesiai ir konkrečiai, naudodamasis priešininko retorika, į kurią galėjo būti panaši ir sovietinė. / Kalbėjo argumentuotai. / Kalbėjo įtikinimai.	Nurodytos <i>pavojingos sovietmečiu V. Kudirkos idėjos ir V. Kudirkos kalbėjimo</i> būdas (apie ką ir kaip).	2
		Nurodytos <i>pavojingos V. Kudirkos idėjos arba V. Kudirkos kalbėjimo</i> būdas.	1
		Atsakyta neteisingai. Neatsakyta.	0

5.1	Deklaruojama tautų draugystės idėja, kurios tikrasis tikslas – tautų asimiliacija. / Tai propagandos skleidėjai, tautų asimiliavimo šalininkai. / Cerberiai – sovietų valdžios atstovai, deklaravę tautų draugystę kaip nekalną, savanorišką bendradarbiavimą. Toks bendradarbiavimas buvo kontroliuojamas.	Aiškūs prieštaravimas tarp to, kas <i>sakoma</i> , ir to, ko <i>siekiama</i> . Posakio nebūtina aiškinti pažodžiui – svarbu, kad būtų aiškūs <i>apsimetinėjimo</i> ir <i>prievartos</i> aspektai.	2
		Įvardija tik tai, kas <i>sakoma</i> , arba tik tai, ko <i>siekiama</i> .	1
		Atsakyta neteisingai. Neatsakyta.	0
5.2	Ironija / metafora.	Įvardyta teisingai.	1
		Atsakyta neteisingai. Neatsakyta.	0
6.1.	Kritiškas, neigiamas, ironiškas, skeptiškas.	Teisingai įvardytas požiūris.	1
		Atsakyta neteisingai. Neatsakyta.	0
6.2.	1) Prisimename V. Kudirką tik švenčių ar ypatingų įvykių proga / istorinių lūžių laikotarpiu (<i>laikas</i>). 2) V. Kudirkos kvietimas dirbti Tėvynės labui netapo tikrove (V. Kudirkos <i>poveikis</i>). 3) Nėra nuoseklių V. Kudirkos asmenybės tyrinėjimų (<i>tyrinėjimų stoka</i>). 4) Šiuolaikiškai (rimtai) neanalizuojama jo kūryba (<i>tyrinėjimų stoka</i>).	Suformuluoti trys tinkami argumentai. Vienas iš jų susijęs su V. Kudirkos poveikiu.	3
		Suformuluoti du argumentai.	2
		Suformuluotas vienas argumentas / trys tinkamos citatos.	1
		Atsakyta neteisingai. Neatsakyta.	0
7.	<ul style="list-style-type: none"> • Kovoti už minties laisvę. • Atvirai ginti savo nuomonę. • Ginti tiesą. 	Aiškūs <i>minties laisvės</i> ir <i>tiesos</i> aspektai.	2
		Aiškūs <i>minties laisvės</i> arba <i>tiesos</i> aspektas.	1
		Atsakyta neteisingai. Neatsakyta.	0
8.	<ul style="list-style-type: none"> • Tautinis. • Profesinis. • Fizinis / žmogiškasis / socialinis (noras gerai atrodyti, įvaizdžio 	Įvardyti trys aspektai.	3
		Įvardyti du aspektai.	2

	kūrimas).	Įvardytas vienas aspektas.	1
		Atsakyta neteisingai. Neatsakyta.	0
9.	Žmogaus (V. Kudirkos) vertę sudaro jo asmenybės prieštarumas. / Žmogus turi suvokti savo gerąsias ir blogąsias puses. / Visuomenė pernelyg paviršutiniškai suvokia V. Kudirką, vertindama jį kaip pernelyg monumentalų, užuot vertinusi kaip gyvą, tikrą žmogų.	Atsakyta teisingai (<i>prieštarumas vertingas</i>). Suformuluota vienu sakiniu.	1
		Atsakyta neteisingai. Neatsakyta.	0
10. 1	Ir V. Kudirkos, ir dabartinais laikais žmonės priversti apsispręsti, rinktis. / Įvairiais laikais požiūris į V. Kudirką skyrėsi (vertinimas), V. Kudirkos pavyzdys sudaro galimybę keistis ir mums.	Aiškinant pavadinimą kalbama apie pasirinkimą dabar ir anksčiau / apie pasirinkimą <i>vertinant</i> V. Kudirką ir to pasirinkimo <i>pasekmes</i> .	2
		Aiškinant pavadinimą kalbama apie pasirinkimą dabar arba anksčiau / apie pasirinkimą <i>vertinant</i> V. Kudirką.	1
		Atsakyta neteisingai. Neatsakyta.	0
10. 2.	Metafora.	Įvardyta teisingai.	1
		Atsakyta neteisingai. Neatsakyta.	0
11.	Panašumas – abiejų autorių požiūriu, V. Kudirka aktualus šiandien. / Gerbia jo darbus, patriotizmą. / Abu sutinka, kad V. Kudirka nepakankamai vertinamas šiandien. Skirtumas: 1) A. Zalatorius išryškina jį kaip ypatingą asmenybę, akcentuoja jo nuopelnus, / tautiškumą. 2) M. Šidlauskas – kaip paprastą, žemišką, prieštarinę žmogų.	Įvardytas <i>panašumas ir skirtumas</i> remiantis tuo pačiu loginiu pagrindu (aiškūs <i>nuopelnų</i> ir <i>žmogiškumo</i> aspektai).	3
		Įvardytas panašumas ir neaiškiai suformuluotas skirtumas (aiškūs arba nuopelnų, arba žmogiškumo <i>aspektas</i>) / aiškiai suformuluotas tik skirtumas.	2
		Įvardytas panašumas / neaiškiai suformuluotas skirtumas.	1
		Atsakyta neteisingai. Neatsakyta.	0

*Atsakymai gali būti formuluojami kitais, nei nurodyta instrukcijoje, žodžiais.

Jeigu atsakymo dalis paneigia teisingą atsakymo dalį, atsakymas vertinamas neigiamai.